

بسم الله الرحمن الرحيم

کسب شناسی

شامل علامت شناسی، ملاک های تشخیصی و تشخیص
افتراقی اختلالات روانی بر مبنای DSM5

محمد باقر راحت حق

کارشناس ارشد روانشناسی

سرشناسه: راحت حق، محمدباقر، ۱۳۴۷ -

عنوان پدیدآورنده: آسیب شناسی - شامل علامت شناسی، ملاک های تشخیصی و تشخیص

افتراقی اختلالات روانی بر مبنای DSM5 / محمدباقر راحت حق

مشخصات نشر: مشهد مقدس، آئین تربیت، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۲۶۴ ص: ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.

فهرست نویسی: فیبا

موضوع: راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی / بیماری های روانی - تشخیص

موضوع: روانشناسی آسیب شناختی / تشخیص افتراقی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۲۸-۴۷۵-۵

رده بندی کنگره: RC ۴۵۵/۲

رده بندی دیوید: ۶۱۶/۸۹۰۷۵

کتابشناسی ملی: ۵۹۳۴۲۹۸

آئین تربیت

نام کتاب: آسیب شناسی - شامل علامت شناسی، ملاک های تشخیصی و تشخیص افتراقی

اختلالات روانی بر مبنای DSM5

مؤلف: محمدباقر راحت حق

ناشر: آئین تربیت

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

طراحی و صفحه آرایی: محمدباقر راحت حق

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۲۸-۴۷۵-۵

چاپ: معین

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

مرکز پخش: فروشگاه اینترنتی: www.ravanesalem.ir - ۰۹۱۵۳۰۰۴۶۸۰

حق چاپ محفوظ است.

فهرست

- پیشگفتار-----۱۳
- اختلالات رشدی - عصبی-----۳۰
- ویژگی‌های تشخیصی ناتوانی عقلی-----۳۱
- اختلال تاخیر رشدی کلی-----۳۱
- اختلال ارتباط اجتماعی (عملی)-----۴۰
- علائم بیش‌فعالی کمبود توجه-----۵۷
- تشخیص افتراقی بیش‌فعالی کمبود توجه-----۵۸
- اختلال یادکردن خاص-----۶۲
- معیارهای اختلال یادگیری خاص بر اساس DSM5-----۶۲
- ویژگی‌های تشخیصی اختلال یادگیری خاص-----۶۴
- تشخیص افتراقی اختلالات خاص-----۶۷
- اختلالات حرکتی-----۶۹
- ملاک‌های تشخیصی اختلال هماهنگی رشدی در DSM5-----۶۹
- تشخیص افتراقی در اختلال هماهنگی رشدی-----۷۰
- اختلال حرکات قالبی Stereotypic Movement Disorder-----۷۱
- ملاک‌های تشخیصی اختلال حرکت قالبی در DSM5-----۷۱
- تشخیص افتراقی-----۷۲
- اختلالات تیک: توره، تیک حرکتی، تیک صوتی، تیک ممت-----۷۳
- ملاک‌های تشخیصی DSM5 برای انواع اختلال تیک-----۷۴
- ویژگی‌های تشخیصی اختلال تیک در DSM-----۷۵
- تشخیص افتراقی اختلال تیک-----۷۷
- اختلال‌های رشدی عصبی دیگر-----۷۸
- اختلال عصبی-رشدی نامشخص-----۷۸
- اختلالات طیف اسکیزوفرنی و سایر اختلالات روان پریش-----۷۹
- ملاک‌های اختلال شخصیت اسکیزوتایپی در DSM5-----۷۹

- تشخیص افتراقی اختلال شخصیت اسکیزوتایپی ----- ۸۰
- اختلال هذیانی Delusional Disorder ----- ۸۱
- نشانه‌های تشخیصی اختلال هذیانی در DSM5 ----- ۸۱
- تشخیص افتراقی اختلالات هذیانی ----- ۸۱
- اختلال روان پریشی کوتاه مدت (گذرا) Brief Psychotic Disorder ----- ۸۳
- ویژگی‌های اختلال روانپریشی کوتاه مدت ----- ۸۴
- تشخیص افتراقی اختلال روانپریشی کوتاه مدت ----- ۸۴
- اختلال اسکیزوفرنیفرم Schizophreniform Disorder ----- ۸۷
- ویژگی‌های تشخیصی ----- ۸۸
- تشخیص افتراقی اسکیزوفرنیفرم ----- ۸۸
- اسکیزوفرنی Schizophrenia ----- ۸۹
- نشانه‌های بیماری اسکیزوفرنی ----- ۹۰
- ملاک‌های تشخیصی اختلال اسکیزوفرنی در DSM5 ----- ۹۱
- تشخیص افتراقی اختلال اسکیزوفرنی ----- ۹۲
- اسکیزوافکتیو Schizoaffective Disorder ----- ۹۴
- ملاک‌های تشخیصی اسکیزوافکتیو بر اساس DSM5 ----- ۹۴
- تشخیص افتراقی اسکیزوافکتیو ----- ۹۵
- اختلال کاتاتونی Catatonia ----- ۹۶
- ملاک‌های تشخیصی اختلال کاتاتونیک در DSM5 ----- ۹۶
- ویژگی‌های تشخیصی اختلال کاتاتونی ----- ۹۷
- اختلالات دوقطبی و اختلالات مربوط ----- ۹۸
- ملاک‌های تشخیصی اختلال دوقطبی نوع یک در DSM5 ----- ۹۸
- ملاک‌های دوره شیدایی (مانیک) در DSM5 ----- ۹۹
- ویژگی‌های تشخیصی دوره‌های شیدایی ----- ۱۰۰
- تشخیص افتراقی دوره شیدایی ----- ۱۰۱
- اختلال دوقطبی نوع ۲ Bipolar II Disorder ----- ۱۰۲
- ملاک‌های تشخیصی DSM5 برای دوره هیپومانی ----- ۱۰۲

- ویژگی‌های تشخیصی اختلال دوقطبی نوع دو ----- ۱۰۳
- تشخیص افتراقی اختلال دوقطبی نوع دو ----- ۱۰۴
- اختلال ادواری یا اختلال خلق ادواری Cyclothymic Disorder ----- ۱۰۶
- ویژگی‌های تشخیصی اختلال ادواری ----- ۱۰۶
- تشخیص افتراقی اختلال ادواری ----- ۱۰۷
- اختلالات مربوط دیگر عبارتند از: ----- ۱۰۸
- اختلالات افسردگی Depressive Disorders ----- ۱۰۸
- ملاک تشخیص برای اختلال بی‌نظمی خلق اخلال گر براساس DSM-5 ----- ۱۰۸
- پيامدهای سرک‌روده اختلال بی‌نظمی خلق اخلال گر ----- ۱۰۹
- اختلال افسردگی اساسی Major Depressive Disorder ----- ۱۱۰
- بیماری‌های همراه با افسردگی اساسی ----- ۱۱۲
- اختلال افسردگی مداوم (مداوم) ----- ۱۱۳
- ملاک تشخیص اختلال افسردگی مداوم براساس DSM-5 ----- ۱۱۳
- ویژگی‌های تشخیصی اختلال افسردگی مداوم ----- ۱۱۴
- تشخیص افتراقی افسردگی مداوم ----- ۱۱۴
- اختلال ملال پیش از قاعدگی ----- ۱۱۵
- ملاک‌های تشخیص اختلال ملال پیش از قاعدگی در DSM-5 ----- ۱۱۵
- شاخصهای تشخیصی ملال پیش از قاعدگی ----- ۱۱۷
- تشخیص افتراقی پیش از قاعدگی ----- ۱۱۷
- دیگر اختلالات افسردگی عبارتند از: ----- ۱۱۸
- اختلالات اضطرابی Anxiety Disorder ----- ۱۱۹
- معیارهای تشخیص اختلال اضطراب جدایی براساس DSM5 ----- ۱۱۹
- شیوع اختلال اضطراب جدایی ----- ۱۲۰
- لالی انتخابی Selective Mutism ----- ۱۲۱
- ویژگی‌های تشخیصی لالی انتخابی ----- ۱۲۱
- تشخیص افتراقی لالی انتخابی ----- ۱۲۱
- فوبی خاص Specific Phobia ----- ۱۲۲

- ۱۲۳ ----- DSM-5- معیارهای تشخیص برای اختلال هراس خاص براساس
- ۱۲۴ ----- برخی انواع اختلال هراس خاص:
- ۱۲۴ ----- تشخیص افتراقی اختلال هراس
- ۱۲۵ ----- Social Anxiety Disorder فوبی اجتماعی
- ۱۲۶ ----- معیارهای تشخیص برای اختلال اضطراب اجتماعی (فوبیای اجتماعی)
- ۱۲۷ ----- تشخیص افتراقی فوبی اجتماعی
- ۱۳۰ ----- Panic Disorder اختلال حشمتزدگی یا بیماری پانیک
- ۱۳۱ ----- معیارهای تشخیص برای بیماری پانیک DSM-5
- ۱۳۳ ----- تشخیص افتراقی پانیک
- ۱۳۳ ----- اختلالات سببی
- ۱۳۴ ----- اختلالات روانی
- ۱۳۴ ----- بازار هراسی بدون سبب اختلال پانیک
- ۱۳۴ ----- Agoraphobia آگورافوبیا
- ۱۳۵ ----- معیارهای تشخیص برای آگورافوبیا در DSM-5
- ۱۳۶ ----- تشخیص افتراقی آگورافوبیا
- ۱۳۸ ----- Generalized Anxiety Disorder اختلال اضطراب فراگیر
- ۱۳۹ ----- معیارهای تشخیص برای اختلال اضطراب تعمیم یافته DSM-5
- ۱۴۱ ----- تشخیص افتراقی اضطراب فراگیر
- ۱۴۲ ----- دیگر اختلالات اضطرابی
- ۱۴۳ ----- اختلال وسواس فکری - عملی و اختلالات مرتبط
- ۱۴۴ ----- وسواس فکری
- ۱۴۵ ----- نمونه‌ها دیگر وسواس فکری
- ۱۴۵ ----- وسواس عملی
- ۱۴۵ ----- نمونه‌ها
- ۱۴۶ ----- معیارهای تشخیص برای اختلال وسواسی - اجباری
- ۱۴۸ ----- اسپسیفایر (مشخص کننده)
- ۱۴۸ ----- تشخیص افتراقی وسواسی

- ۱۵۰ ----- Body Dysmorphic Disorder اختلال بد شکلی بدن
- ۱۵۱ ----- Hoarding Disorder اختلال احتکار (ذخیره کردن)
- ۱۵۱ ----- DSM 5 معیارهای تشخیص اختلال احتکار براساس
- ۱۵۲ ----- اسپسیفایر اختلال احتکار
- ۱۵۳ ----- اختلال کندن مو
- ۱۵۴ ----- معیارهای تشخیص برای اختلال مو کندن یا تریکوتیلومانیا
- ۱۵۵ ----- Excoriation (Skin-Picking) Disorder اختلال کندن پوست
- ۱۵۵ ----- DSM 5 معیارهای تشخیص برای تشخیص اختلال پوست کندن در
- ۱۵۵ ----- دیگر اختلالات پوستی
- ۱۵۶ ----- اختلالات مرتبط با آسیب و عوامل استرس زا
- ۱۵۶ ----- DSM5 ملاک‌های تشخیص اختلال دلبستگی واکنشی در
- ۱۵۷ ----- اختلال آمیختگی اجتماعی بازداری نشده
- ۱۵۹ ----- ویژگی‌های تشخیصی
- ۱۵۹ ----- تشخیص افتراقی اختلال اجتماعی بازداری نشده
- ۱۵۹ ----- اختلال استرس پس از سانحه (PTSD)
- ۱۶۰ ----- معیارهای تشخیص برای اختلال استرس پس از سانحه PTSD
- ۱۶۴ ----- اسپسیفایر (مشخص کننده) اختلال استرس پس از سانحه PTSD
- ۱۶۵ ----- تشخیص افتراقی اختلال استرس پس از سانحه PTSD
- ۱۶۷ ----- اختلال استرس حاد Acute Stress Disorder
- ۱۷۰ ----- اختلالات سازگاری Adjustment Disorders
- ۱۷۰ ----- ملاک‌های تشخیصی اختلالات سازگاری در DSM5
- ۱۷۱ ----- علل اختلالات سازگاری
- ۱۷۳ ----- دیگر اختلالات مرتبط با آسیب و استرس زا
- ۱۷۴ ----- اختلالات تجزیه‌ای (گسستی) Dissociative Disorders
- ۱۷۴ ----- ملاک تشخیص برای اختلال هویت تجزیه‌ای (اختلال چند شخصیتی)
- ۱۷۶ ----- همبودی اختلال هویت تجزیه‌ای
- ۱۷۶ ----- تشخیص افتراقی اختلال چند شخصیتی

- ۱۷۸ ----- Dissociative Amnesia تجزیه ای
- ۱۷۸ ----- DMS-5 معیارهای اختلال فراموشی تجزیه ای براساس
- ۱۷۹ ----- تشخیص افتراقی اختلال فراموشی تجزیه ای
- ۱۸۲ ----- اختلال مسخ شخصیت/مسخ واقعیت
- ۱۸۲ ----- DSM5 ملاک‌های تشخیصی اختلال مسخ شخصیت براساس
- ۱۸۳ ----- تشخیص افتراقی اختلال مسخ شخصیت
- ۱۸۳ ----- علت اختلال مسخ شخصیت مسخ واقعیت
- ۱۸۳ ----- اختلالات علام جسمانی و اختلالات مرتبط
- ۱۸۴ ----- DSM5 ملاک‌های تشخیص اختلال تبدیلی براساس
- ۱۸۴ ----- تشخیص افتراقی اختلال تبدیلی
- ۱۸۶ ----- اختلال ساختگی تبدیل (تبدیل بر خود، تحمیل شده بر دیگری)
- ۱۸۷ ----- DSM5 ملاکهای تشخیص اختلال ساختگی براساس
- ۱۸۸ ----- تشخیص افتراقی اختلال ساختگی
- ۱۸۹ ----- Feeding and Eating Disorders اختلالات تغذیه و خوردن
- ۱۸۹ ----- DSM-5 ملاکهای تشخیصی اختلال هرزه خوارگی براساس
- ۱۹۰ ----- Rumination Disorder اختلال نشخوار
- ۱۹۰ ----- DSM-5 ملاک‌های تشخیصی اختلال نشخوار براساس
- ۱۹۱ ----- اختلال اجتناب محدودیت غذا (اختلال دوری جو-محدودیت غذا)
- ۱۹۱ ----- DMS-5 معیارهای اختلال اجتناب محدودیت غذا براساس
- ۱۹۲ ----- Anorexia Nervosa بی اشتها بی عصبی
- ۱۹۲ ----- DSM-5 معیارهای بی اشتها بی عصبی (آنورکسیا نروزا) براساس
- ۱۹۳ ----- تشخیص افتراقی بی اشتها بی عصبی
- ۱۹۴ ----- Bulimia Nervosa پر اشتها بی عصبی
- ۱۹۴ ----- DSM-5 معیارهای بولیمیا نروزا (پراشتها بی عصبی) براساس
- ۱۹۴ ----- Binge-Eating Disorder اختلال پرخوری
- ۱۹۵ ----- DSM5 ملاکهای تشخیص پرخوری افراطی در
- ۱۹۶ ----- Elimination Disorders اختلالات دفع

- ۱۹۶ ----- ملاکهای تشخیص بی‌اختیاری ادرار در DSM5
- ۱۹۷ ----- علل بی‌اختیاری ادرار یا شب ادراری
- ۱۹۸ ----- بی‌اختیاری دفع Encopresis
- ۱۹۸ ----- ملاکهای تشخیصی بی‌اختیاری مدفوع در DSM5
- ۱۹۹ ----- اختلالات خواب - بیداری Sleep - Wake Disorders
- ۲۰۰ ----- اختلال پر خوابی
- ۲۰۱ ----- سندرم خواب
- ۲۰۲ ----- اختلالات خواب مرتبط با تنفس
- ۲۰۲ ----- ملاکهای تشخیصی اختلالات خواب مرتبط با تنفس
- ۲۰۳ ----- اختلال بیداری مزمن خواب و بیداری
- ۲۰۳ ----- اختلال انگیزشی خواب با حرکات سریع چشم
- ۲۰۴ ----- تشخیص اختلال رفتار خواب بر اساس DSM-5
- ۲۰۴ ----- اختلال کابوس
- ۲۰۵ ----- اختلالات همراه اختلال کابوس
- ۲۰۶ ----- سندرم پاهای بی‌قرار
- ۲۰۷ ----- اختلالات جنسی
- ۲۰۷ ----- ملاکهای تشخیصی اختلال تاخیر انزال در DSM5
- ۲۰۸ ----- ملاکهای تشخیصی اختلال نعوظ در DSM5
- ۲۰۹ ----- ملاکهای تشخیصی اختلال ارگاسمی زن در DSM5
- ۲۱۰ ----- ملاکهای تشخیصی اختلال زودرس بر اساس DSM5
- ۲۱۰ ----- ملال جنسی Gender Dysphoria
- ۲۱۰ ----- ناپهنجاری‌های جنسی Paraphilic Disorders
- ۲۱۰ ----- اختلال تماشاگری جنسی
- ۲۱۱ ----- اختلال عورت نمایی
- ۲۱۱ ----- اختلال مالش دوستی
- ۲۱۲ ----- اختلال مازوخیسم جنسی
- ۲۱۲ ----- اختلال سادیسم جنسی

- ۲۱۲ ----- اختلال بچه بازی
- ۲۱۳ ----- اختلالات اخلاکگر، کنترل تکانه و سلوک
- ۲۱۳ ----- Oppositional Defiant Disorder اختلال نافرمانی و لجبازی
- ۲۱۴ ----- DSM-5 ملاکهای تشخیصی اختلال نافرمانی مقابله جویانه براساس
- ۲۱۵ ----- تشخیص افتراقی اختلال نافرمانی مقابله ای
- ۲۱۶ ----- Intermittent Explosive Disorder اختلال انفجاری متناوب
- ۲۱۶ ----- Pyromania اختلال آتش افروزی
- ۲۱۷ ----- Kleptomania دزدی پیدرپید
- ۲۱۸ ----- Conduct Disorder اختلال سارق
- ۲۱۸ ----- ملاکهای تشخیصی DSM-5 برای اختلال سلوک
- ۲۲۰ ----- تشخیص افتراقی اختلال سارق
- ۲۲۰ ----- اختلالات هم زمان اختلال سلوک
- ۲۲۱ ----- اختلال شخصیت ضد اجتماع (شال)
- ۲۲۱ ----- DSM-5 معیارهای تشخیصی اختلال شخصیت ضد اجتماعی در
- ۲۲۲ ----- تشخیص افتراقی اختلال شخصیت ضد اجتماع
- ۲۲۲ ----- اختلالات اعتیاد آور و اختلالات مرتبط با مواد
- ۲۲۳ ----- Neurocognitive Disorders اختلالات عصبی - شناختی
- ۲۲۳ ----- مشخصه‌های اختلال دلیریوم
- ۲۲۴ ----- اختلال عصبی - شناختی عمده
- ۲۲۵ ----- Personality Disorders اختلالات شخصیت
- ۲۲۵ ----- اختلالات شخصیت خوشه A
- ۲۲۵ ----- Paranoid Personality Disorder اختلال شخصیت پارانوئید
- ۲۲۶ ----- DSM5 معیارهای برای اختلال شخصیت پارانوئید
- ۲۲۷ ----- تشخیص افتراقی اختلال شخصیت پارانوئید
- ۲۲۷ ----- Schizoid Personality Disorder اختلال شخصیت اسکیزوئید
- ۲۲۸ ----- تشخیص اختلال اسکیزوئیدی
- ۲۲۹ ----- تشخیص افتراقی اختلال شخصیت اسکیزوئیدی

پیشگفتار

راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی یک زبان مشترک و استاندارد برای طبقه‌بندی اختلالات روانی ارائه می‌کند و توسط انجمن روان‌پزشکی آمریکا تهیه شده‌است. این راهنما بر پایه مجموعه‌ای از نظر پزشکان، پژوهشگران، فهرست داروهای روان‌پزشکی، بنگاه‌های بیمه، صنایع داروسازی و در همکاری پیاپی با آی.سی.دی-۱۰ (ICD-10) و سازمان بهداشت جهانی تهیه شده‌است. آخرین نسخه این راهنما، ویرایش پنجم آن، آی.اس.ام-۵ است که در سال ۲۰۱۳ میلادی منتشر شده‌است.

DSM 5 در مقایسه با 'DSM-4-TR'، برای دور شدن از سیستم طبقه‌ای (مطلق) و نزدیک شدن به سیستم ابعادی یا پیوستاری اولین قدم را برداشته است به این صورت که یک رویکرد ابعادی به اختلالات روانی اتخاذ می‌گردد اما نه همه‌جا. به عقیده نویسندگان DSM-5، در بسیاری موارد، اختلالات روانی مجزا اصلاً مجزا نیستند، بلکه عارضه‌هایی مرتبط به هم هستند که روی یک پیوستار رفتار قرار دارند. در این وضعیت، بعضی عارضه‌ها علائم خفیف با نشان می‌دهند و بعضی دیگر بسیار شدیدتر هستند. برای مثال، اختلالات دوقطبی را به صورت یک پیوستار در نظر بگیرید. درمان‌جویان ممکن است با مجموعه علائمی به درمان‌گران مراجعه کنند که از خفیف (سیکلو تایمیا) شروع می‌شوند، از متوسط (دوقطبی نوع دوم عبور می‌کنند، و به شدیدتر (دوقطبی نوع اول) ختم می‌شوند.

DSM-5 برای بسیاری از اختلالات روانی هنوز از سیستم طبقاتی (مطلق) استفاده می‌کند اما برای بسیاری دیگر، از جمله سوء مصرف مواد، اوتیسم، و اسکیزوفرنی، رویکرد طیفی را به کار می‌برد. استفاده از رویکرد طیفی به روان‌شناسان اجازه می‌دهد اختلالات روانی را روی یک پیوستار شدت در نظر

بگیرند. با این کار، DSM-5 امیدوار است پایایی، روایی، و فایده بالینی در آینده افزایش یابد.

آسیب شناسی: مطالعه انحراف از بهنجاری می باشد که به موارد زیر می پردازد:

۱ - توصیف یا نشانه شناسی

۲ - علت شناسی یا سبب شناسی

۳ - درمان

بهنجاری

ویژگی هایی که افراد دارای بهداشت روانی خوب هستند و عبارتند از:

۱- درک درست واقعیت

۲- اعتماد بنفس و خودآگاهی

۳- خودآگاهی نسبت به خوش

۴- خود کنترلی و نظارت بر خودش

۵- نگرش مثبت و با برنامه به زندگی

۶- رابطه صمیمی و میان فردی با دیگران

۷- باروی، سازندگی، رشد (مولد بودن)

اختلالات روانی

سندرمی است شامل نشانه های شناختی، هیجانی و رفتاری که این ها برای یک

مدت پایدار است. معروفترین راهنمای تشخیصی - آماری DSM5 می باشد. که

۲۰ نوع اختلال روانی را با ۴ تا نشانه آورده است که عبارتند از:

۱- رنج، پریشانی یا ناراحتی ذهنی

۲- نابسامانی در عملکرد

۳- معلولیت یا ناتوانی